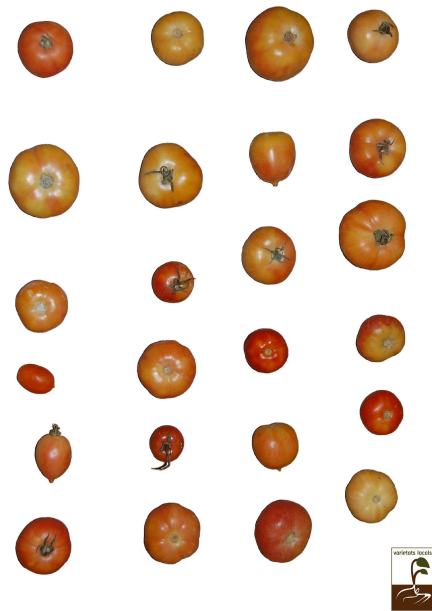

L'AGROBIODIVERSITAT I LES VARIETATS LOCALS DE MALLORCA

Valldemossa, 9 de març de 2012
Aina Socies Fiol

- ◆INTRODUCCIÓ
- ◆LA RECUPERACIÓ DE VARIETATS LOCALS
- ◆ELS CONEIXEMENTS LOCALS
- ◆EI PROJECTE: MULTIPLICAM LLAVORS
- ◆QUÈ PODEM FER A VALLDEMOSSA?
- ◆4 APUNTS

INTRODUCCIÓ

L'ASSOCIACIÓ DE VARIETATS LOCALS DE LES ILLES BALEARS:

- Està formada sobretot per pagesos i pageses que sembren varietats locals. En major percentatge tenim 37,79% de cerealistes, 31,49% d'hortolans i 20,47% de fructicultors. També hi ha un nombre important que tenen diferents tipus de cultiu, aquests representen 8,66%. Hi ha un 7,87% que són simpatitzants, no cultiven res.
- Tenim representació a 36 pobles de Mallorca i 4 de Menorca.
- El nombre total de socis a data de febrer 2011 és de 127.

LES VARIETATS QUE TENEN ELS SOCIS:

Cereals: civada rossa i negre, blat xeixa, blat barba, ordi, blat mort...

Llegums: ciurons, guixes, favó, faves, mongeta de confit, fesol fava de Sóller....

Fruiters: diferents varietats de figuera, de pomera, de prunera, de cirerer, d'ametller, d'albercoquer, de garrover, d'olivera (alguns exemples: poma dolça de 3 castes diferents, fogassa, poma blanca, poma del bon jesús, pera fina, pera de sant pere, pere catalana)

Hortícoles: tomàtiga de Valldemossa, de Pera, de Pebre, de Cor de Bou, pebre ros, blau, de banya de cabra, de tap de cortí, rave, pastanaga negra, albergínia morada, ceba blanca, tomàtiga de ramellet, col-i-flor espasa, de Nadal, de Sant Josep, col de cardell, borratxó, meló eriço, tendral, calapoter,

LA RECUPERACIÓ DE VARIETATS LOCALS

Recuperació de les varietats cerealístiques del Centro de Recursos

Varietats de cereals	Estat de les llavors
Blat Alemany Vellós	En recuperació
Blat Mamento	En recuperació
Blat Alemany Blanc	En recuperació
Blat Argelí	En recuperació
Blat Grec	En recuperació
Blat Mollar	En recuperació
Blat Mort	Producció molt baixa
Blat Valencià Blanc	En recuperació
Blat Valencià Canya Buida	En recuperació
Blat Valencià Vermell	En recuperació
Blat xeixa	Elevada producció-comercialització
Blat barba	Producció baixa
Blat barba blanc	En recuperació
Civada rossa / Civada negre	Elevada producció/ Baixa producció (Mesclades)
Ordi	Elevada producció

Experimentació i producció de llavor de varietats de cols.

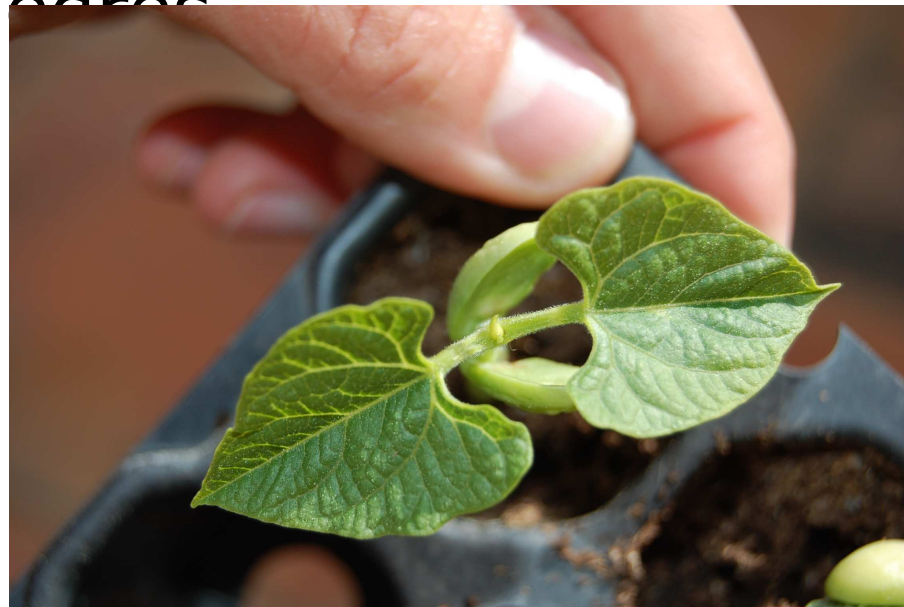
	COL I FLOR		COL	
	Varietats	Temps de collita	Varietats	Temps de collita
	1. Espasa	mitjans octubre	1. Cardell	mitjans novembre
Primerenques	2. De tots sants	primers novembre	2. Borratxó gros	mitjans novembre
	3. De la Puríssima	mitjans novembre	3. Caputxina	mitjans novembre
	4. de Nadal	mitjans desembre	5. Borratxó petit	mitjans octubre
	5. de Sant Antoni	mitjans gener		
	6. d'Orella d'Ase	mitjans febrer		
De mig temps				
Tardanes				
	7. de Sant Josep	mitjans març		
	8. de Ram o Pasqua	mitjans abril		

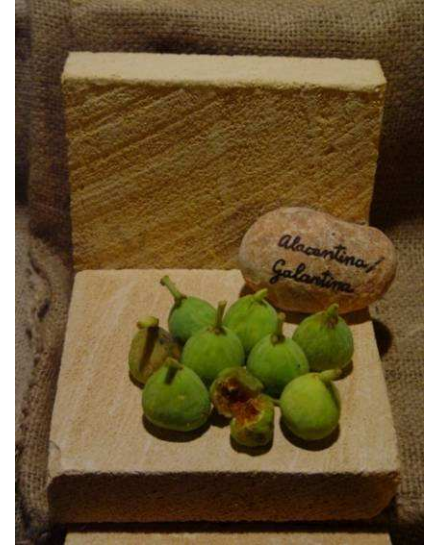

Recuperació, experimentació i producció de llavor de lleguminoses.

- Multiplicació de mongetes i fesols.
- Quasi totes les mongetes i fesols les cultiven pagesos.
- Multiplicació de lletnies, veces, ciurons, faves mallorquines i faves negres.

- L'heterogeneïtat i l'àmplia base genètica.
- Els coneixements de les pageses i pagesos.
- L'elevat contingut nutritiu i qualitatiu de les varietats locals.
- La fertilitat de les seves llavors.
- Aquestes varietats són les que s'adapten millor als cultius en condicions ecològiques.
- Els cultius de varietats locals contribueixen a augmentar la biodiversitat dels agroecosistemes
- L'elevat grau d'erosió genètica

ELS CONEIXEMENTS LOCALS – LA MEMÒRIA BIOCULTURAL

El coneixement local és generat per la interacció entre naturalesa – humans en cada agroecosistema. Això suposa l'acumulació històrica de formes específiques del maneig producte de la co-evolució social i ecològica. (Sevilla, E. Desde el pensamiento social agrario).

El coneixement local no té perquè ser ancestral, sinó que és un coneixement dinàmic que es va creant.

El coneixement pagès té:

1. Un component experimental important.

Experimentació de prova i error a les parcel·les d'auto-abastiment.

2. S'adquireix i es validat a través de la transmissió oral i l'experiència compartida.

3. Forma part d'un tipus de població, una vegada aquesta desapareix o bé desapareix l'espai o medi on es desenvolupa, el coneixement pot ser acollit per altres grups?!

EL PROJECTE: MULTIPLICAM LLAVORS

Pastanaga negra o safanòria.

Selecció i millora de la varietat per part dels pagesos.

Plantes per fer llavors

Finca de Montuïri
de Pere Garau

Mercat

OBJECTIUS

1. Dispersió de llavors de varietats locals.
2. Preservació de l'agrobiodiversitat cultivada – sobirania alimentària.
3. Autogestió de l'Associació de Varietats Locals.

PROCÉS

Sembra de varietats a finques ecològiques i en reconversió.

Selecció de les plantes, fruits.

Extracció de la llavor, conservació.

Manipulació dels sobres de llavors.

Repartiment i gestió de les comandes.

*Títol de multiplicació de llavors

* Llavors registrades, registre de conservació, OEVV.

- [Catàleg temporada primavera-estiu 2012.](#)

ALTRES EXPERIÈNCIES:

[Www.lesrefardes.com](http://www.lesrefardes.com)

[Www.esporus.org](http://www.esporus.org)

Triticatum

<http://www.kokopelli-seed-foundation.com>

<http://www.gardenorganic.org.uk>

QUÈ PODEM FER A VALLDEMOSSA?

Salvador Catasús
ASENTADOR
EN
FRUTAS Y HORTALIZAS
MERCADO CENTRAL, 13-14
AGENCIA EN LONDRES.

Barcelona 4 Enero 1927.

Teléfono 3271 A
Cable: "Catasofrutas"

Sr. D. Jaime Colóm
BANALBUFAR

Muy Sr. mio:

Pláceme por recibo de su atta del 2 cte, de la que he tomado nota de su apreciable consignación de 9 cajas de tomates, los cuales debido al buen estado del mercado se han vendido al precio de Ptas, pidiéndose para el próximo envío 600 cajas.

Con el vapor de ayer le remití 1 fardo con 5 cajas.

Con la presente tengo el gusto de adjuntarle liquidaciones correspondientes al mes pndo.

Le saluda muy atentamente s. s. s.

q. e. s. m.

Salvador Catasús

INTERCANVIS DE LLAVORS

APADRINAR UNA VARIETAT LOCALS

Triar la varietat de les que es trobin en major risc d'erosió genètica.
Conèixer el cultiu de la varietat i saber treure'n la llavor.

[Experiència a Andalusia.](#)

4 APUNTS:

↳ Institut de Recerca i Formació d'Agricultura i Pesca:

↳ Treballs realitzats amb vinya, ametller, olivera, garrover, cirerer, prunera, pomera, albercoquer i melicotoner i des de fa uns anys es comença a fer feina amb **hortícoles**.

↳ Banc de llavors de Menorca (Consell Insular -APAEM):

Prospecció i caracterització **d'hortícoles i lleguminoses**. Comencen a fer feina amb cereals. Grup de finques multiplicadores de llavor. Préstec de llavors.

- Barranc d'Algendar, Càritas Menorca:

Col·lecció de varietats locals de **fruiters**.

↳ Grup Leader Eivissa (Consell Insular):

Prospecció i caracterització d'**hortícoles** i comencen a fer feina amb **fruiters**.

↳ Associació d'Agricultura Ecològica de Mallorca (APAEMA)

↳ Associació de Varietats Locals de les Illes Balears (AVL)

↳ Mercat Ecològic de Palma, recuperació de coneixements locals, multiplicació de llavors, etc.

Moltes gràcies!!

Els bancs de llavors

Ex-situ. S'entén com aquella conservació dels recursos fitogenètics fora del seu hàbitat natural. Exemple: Centro de Recursos Fitogenéticos (CRF-INIA)/ Conselleria d'Agricultura / Jardí Botànic de Sóller.

In-situ. S'entén la conservació dels ecosistemes i hàbitats naturals i el manteniment i recuperació de poblacions viables d'espècies en el seu entorn natural, i en el cas d'espècies cultivades, a l'entorn on s'hagin desenvolupat les seves propietats específiques. A les mateixes finques dels pagesos i pageses.

